

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P5845

[Total No. of Pages : 4

[6142]-209

S.Y.B.Com.

**236 (D) : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - I
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - III)**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (Attempt Any 5) [5]

- i) _____ Engagement of local people in development project effects to _____.
 - a) Economic Development
 - b) Social Development
 - c) Participatory Development
- ii) _____ is the apex body which co-ordinates the functioning of different financial institutions.
 - a) NABARD
 - b) SEBI
 - c) RBI
- iii) MGNREGA gives legal guarantee of wage employment of _____ days.
 - a) 100
 - b) 200
 - c) 150
- iv) Panchayats are constituted for _____.
 - a) 3 years
 - b) 5 years
 - c) 10 years
- v) Famous personality Mr. Popatrao Pawar is belongs to _____ village.
 - a) Ralegan Siddhi
 - b) Hivre Bazar
 - c) Hivra Ashram
- vi) Rural development is a _____ in nature.
 - a) Multi challenge
 - b) Multi disciplinary
 - c) None of the above

P.T.O.

B) Match the following. [5]

Group 'A'

- i) Paani Foundation
- ii) Vaikunthlal mehta
- iii) MGNREGA Act
- iv) Naam Foundation
- v) Balwant Rai Mehta

Group 'B'

- a) Co-operation sector
- b) 2016
- c) Panchayat Raj
- d) 2005
- e) 2015

Q2) Write Short Notes (Any Two) [10]

- a) Significance of Rural Development.
- b) Limitation of Panchayat Raj.
- c) The work of Dr. Dhananjayrao Gadgil in Rural Development.
- d) Impact of Globalisation on Rural Development.

Q3) a) Explain the features of MGNREGA. [8]

b) Explain in detail the objectives of Rural Development. [7]

Q4) a) Explain the effects of Panchayat Raj System on Rural Development. [8]

b) Discuss the role of Co-operative movement in Rural Development. [7]

Total No. of Questions : 4]

P5845

[6142]-209

S.Y.B.Com.

236 (D) : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - I
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]

- i) विकास प्रकल्पात स्थानिक लोकांच्या गुंतवणूकीचा संदर्भ म्हणजे
अ) आर्थिक विकास
ब) सामाजिक विकास
क) सहभागी विकास
- ii) ही सर्वोच्च संस्था आहे जी विविध वित्तीय संस्थांच्या कामकाजात समन्वय साधते.
अ) नाबार्ड
ब) सेबी
क) आर.बी.आय.
- iii) मनरेगा दिवसांच्या मजुरीच्या रोजगाराची कायदेशीर हमी देते.
अ) 100
ब) 200
क) 150
- iv) पंचायतींची स्थापना साठी केली जाते.
अ) 3 वर्षे
ब) 5 वर्षे
क) 10 वर्षे
- v) प्रसिद्ध व्यक्तित्व श्री पोपटराव पवार हे गावातील आहेत.
अ) राळेगणसिद्धी
ब) हिवरे बाजार
क) हिवरा आश्रम

- vi) ग्रामीण विकासाचे स्वरूप आहे.
अ) बहुआव्हानीय
ब) बहुविद्याशाखीय
क) वरीलपैकी काहीही नाही

ब) योग्य जोडया जुळवा.

गट 'अ'	गट 'ब'
i) पाणी फाउंडेशन	अ) सहकार क्षेत्र
ii) वैकुंठलाल मेहता	ब) 2016
iii) मनरेगा कायदा	क) पंचायत राज
iv) नाम फाउंडेशन	ड) 2005
v) बलवंतराय मेहता	इ) 2015

प्र.2) थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) ग्रामीण विकासाचे महत्व
ब) पंचायतराजच्या मर्यादा
क) डॉ. धनंजयराव गाडगीळ यांचे ग्रामीण विकासातील कार्ये
ड) जागतिकीकरणाचा ग्रामीण विकासावरील प्रभाव

प्र.3) अ) मनरेगाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

[8]

ब) ग्रामीण विकासाची उद्दिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

[7]

प्र.4) अ) पंचायतराज प्रणालीचा ग्रामीण विकासावरील परिणाम स्पष्ट करा.

[8]

ब) सहकारी चळवळीची ग्रामीण विकासातील भूमिका यावर चर्चा करा.

[7]

